

ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM PRO CHOV KOZ

Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR byl uznán rozhodnutím Ministerstva zemědělství v ČR na základě § 5 zákona č. 154/2000 Sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat ve znění pozdějších předpisů a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon, ve znění pozdějších předpisů) dne 13. 12. 2001 „Uznáním chovatelským sdružením pro chov koz“ a zároveň byl pověřen vedením plemenných knih pro jednotlivá plemena koz chovaná v České republice.

Svaz zpracoval šlechtitelské programy a standardy pro jednotlivá plemena koz.

Úvod:

Šlechtitelský program je souhrn zásad a metodických postupů, podle kterého se oprávněné osoby a chovatelé řídí. Program je zaměřen na komplexní zlepšování genetických vloh zvířat pro poskytování žádoucí užitkovosti a tím dosahovat zlepšení ekonomické efektivity chovů. V ČR je chov koz zaměřen hlavně na produkci kvalitního kozího mléka a jeho zpracování na mléčné výrobky, zvláště pak na kvalitní kozí sýry, a také na produkci kvalitních jatečných kůzlat, to znamená kvalitního kozlečího masa a výrobky z něj vyrobené.

Zpracovaný materiál zachycuje časový úsek, v němž došlo k některým zásadním změnám v rámci kontroly užitkovosti, dědičnosti a postupech při vyhodnocování zjištěných údajů.

Šlechtitelský program se bude postupně rozvíjet, zdokonalovat a přizpůsobovat nově vznikajícím podmínkám a situacím v ČR.

A. Dojená plemena koz

Populace dojených plemen bude šlechtěna prioritně na mléčnou užitkovost (množství mléka za laktaci a mléčné složky - bílkovinu, tuk, laktózu), plodnost, dále na mateřské vlastnosti, masnou užitkovost, ranost, zdraví, dlouhověkost.

V kontrole užitkovosti se zjišťují a evidují:

I. Reprodukční vlastnost

Oprávněná osoba zjišťuje a eviduje po ukončení kozlení na základě chovatelské evidence a následně předává ke zpracování do centra PK do 10-ti dnů:

- a) číslo plemence a její datum narození;
- b) datum zapuštění (u skupinového zapuštění datum zahájení a ukončení), pokud je evidované
- c) číslo a číslo ústředního registru kozla - plemeníka
- d) datum porodu, počet živě a mrtvě narozených kůzlat a pohlaví
- e) snadnost porodu bez pomoci (1), nebo jen s minimální pomoci chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo veterinárního lékaře (3) - nepovinný údaj
- f) zmetání
- g) jalovost
- h) identifikační čísla kůzlat označených známkami ústřední evidence, dle zákona č.154/2000 Sb. a jeho pozdějších změn
- ch) počet odchovaných kůzlat a pohlaví, dále počet hermafroditů a rohatých jedinců
- i) úhyny kůzlat podle pohlaví
- j) datum vyřazení plemence

Centrum PK nejpozději do 31. 3. následujícího roku vyhodnotí reprodukci u:

1) koz

a) index plodnosti v %, jako podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k reprodukčnímu věku plemence

b) index odchovu v %, jako podíl odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k reprodukčnímu věku plemence. (*Reprodukční věk plemence = stáří plemence – 12 měsíců*).

2) stáda nebo kozlů

a) oplodnění v % jako podíl plemenic okozlených a zmetalých k počtu počtu plemenic zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100

b) plodnost v %, tj. podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k počtu plemenic po porodu

c) odchov v %, jako počet odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100

d) intenzita v %, jako počet narozených kůzlat za rok k počtu plemenic základního stáda x 100

e) výskyt hermafroditních kůzlat v %, jako podíl narozených hermafroditních jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100

f) výskyt rohatých kůzlat v %, jako podíl narozených rohatých jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100

II. Mléčná užitkovost

Jsou používány postupy dle metodik ICAR v aktuálním znění.

Zjišťuje se:

-nejméně po dobu prvních tří laktací;

-metodou AT (test 1x v měsíci – střídavě jeden měsíc z ranního a druhý měsíc z večerního dojení po odstavu kůzlat);

-metodou ET (test 1x v měsíci, v chovech s odchovem kůzlat pod matkami a částečným dojením, střídavě jeden měsíc z ranního a druhý měsíc z večerního dojení po předchozím oddělení kůzlat od matek na 12 hodin).

Hodnotí se:

- dojivost:

Celková dojivost je součet produkce mléka za období sání a za období dojení během laktace. Standardní období sání je 40 dní, standardní období dojení je 240 dní, standardní laktační období je 280 dní, počet laktačních dnů se vypočítá od druhého dne po porodu do zaprahnutí (koza se považuje za zaprahlou, když denní nádoj je nižší než 0,2 l).

Produkce mléka za období sání se vypočítá z množství mléka zjištěného při první kontrole krát 40 dnů, produkce mléka za období dojení se vypočítá součtem jednotlivých množství mezi kontrolními dny a produkcí mléka do zaprahnutí (období 15 dnů po poslední kontrole). Ke stanovení množství mezi kontrolami se používá průměru množství mléka dvou hodnocených kontrol a počet dnů mezi nimi.

- množství mléka v l nebo kg se zjistí měřením nebo vážením nadojeného mléka s přesností na 0,1 l nebo 0,1 kg za pomoci měřicího přístroje (trutest, váhy, odměrný válec apod.), k přepočtu l na kg je využíván koeficient 1,032

- první kontrolní den musí být uskutečněn u nekojících koz nejdříve 10. den, nejpozději 30. den po porodu, u kojících koz nejdříve 40. den, nejpozději 70. den po porodu, mezi dvěma po sobě následujícími kontrolními dny je rozpětí 28 - 34 dní

- ze závažných důvodů může být kontrola jedenkrát přerušena - maximálně na 75 dní

- kontrolní období dojení zahrnuje minimálně 6 kontrolních období

- laktace končí posledním kontrolním obdobím, v němž byla koza naposledy měřena + 15 dní

- obsah bílkovin, tuku, laktózy, popř. dalších složek

Údaje zjišťuje oprávněná osoba, která je předá na vyhodnocení do centra PK do 10-ti dnů po skončení dílčích činností.

Rozhodujícím selekčním kritériem jsou zjištěné údaje z kontroly užitkovosti. Na základě zjištěných údajů vlastní užitkovosti zvířata získávají třídu za vlastní užitkovost (ER, E, I, II). Třídy za vlastní užitkovost budou zveřejněné uznaným chovatelským sdružením do 31. 3. následujícího roku.

Třída za mléčnou užitkovost se přiděluje na základě zjištěných údajů kontroly užitkovosti (celkové produkce kg bílkoviny zjištěné za laktaci):

ER - získává 1-15 % zvířat s nejvyššími zjištěnými výsledky mléčné kontroly užitkovosti

E - zvířata v rozmezí 16-50 %

I - zvířata v rozmezí 51-85 %

II - 15 % zvířat s nejnižšími zjištěnými výsledky mléčné kontroly užitkovosti.

III. Zevnějšek

Hodnotí se:

1. plemenný a užitkový typ

2. pohlavní výraz

3. celkový vývin, harmonie tělesné stavby, konstituce

4. morfologické vlastnosti vemene na druhé, případně další laktaci

Hodnocení zevnějšku u kozlů provádí příslušný hodnotitel uznaného chovatelského sdružení, který zaznamená do klasifikačního katalogu výsledky hodnocení, který stvrzuje svým podpisem.

Klasifikační katalog obsahuje: datum a místo konání, identifikační číslo zvířete, datum narození, plemennou příslušnost, údaje o původu, jméno a příjmení chovatele, trvalý pobyt nebo sídlo chovatele, jméno a příjmení majitele, údaje o plemenné hodnotě a živé hmotnosti zvířete.

Hodnocení zevnějšku u koz provádí oprávněná osoba, která do klasifikačních katalogů zaznamená výsledky hodnocení.

Klasifikační katalog s výsledky hodnocení se předává do centra PK do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

IV. Růstová schopnost

Zjišťuje se:

- živá hmotnost koz a kozlů při hodnocení před zařazením do plemenitby

Údaje zjišťuje a eviduje oprávněná osoba, která je předá do centra PK do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

V. Plemena a chovné cíle:

Koza bílá krátkosrstá (B)

Vznik plemene a charakteristika:

Mléčné plemeno koz vyšlechtěné v první polovině 20. století v českých zemích převodným křížením původních krajových rázů koz s dovezenými kozly sánského plemene ze Švýcarska a z Německa. Kozy jsou klidného temperamentu, středního až většího tělesného rámce obdélníkového tvaru s pevnou konstitucí, středně dlouhými, rovnými končetinami, bezrohé i rohaté. Kohoutková výška v dospělosti je u kozy 70-80 cm, u kozlů je kohoutková výška 75-

85 cm. Hmotnost koz v dospělosti je 50-60 kg, kozlů 80-90 kg. Kozy jsou rané, vysoce plodné s dobrou schopností pro zhodnocení krmiv. Kontrola užitkovosti byla započata v roce 1928 včetně zavedení plemenné knihy.

Hlava – dlouhá, v čelní části široká, rovná

Oči – mandlového tvaru, ani zapadlé či vystupující

Uši – středně dlouhé, mírně šikmo vzhůru nesené

Rohy (když se vyskytují) – u obou pohlaví, hrubší, dobře tvarované, pravidelné, směrem od hlavy mírně rozbíhavé. U kozla mohutnější a více rozbíhavé.

Krk – střední délky, štíhlý, výše nasazený, v krajině hrtanu se mohou se vyskytovat přívěsky

Trupa a končetiny - hrudník je širší a hluboký, hřbet je dobře osvalený, rovný přecházející v mírně sraženou zád', přední a zadní končetiny jsou rovné, střední délky s dobře utvářenými spěnkami

Srst a zbarvení – krátká, jemná, lesklá, dobře přiléhavá, zbarvení je bílé bez výskytu barevných chlupů

Vemeno – střední velikosti a délky s dvěma středně dlouhými souměrnými struky, pastruky jsou nepřipustné

Varlata – dvě velká, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl:

Plemeno je vhodné pro individuální i stájový chov (velkochov).

Plemeno se vyznačuje vysokou plodností a vynikající mléčnou užitkovostí. Plodnost se pohybuje okolo 200 %, odchov by měl dosahovat 180 %. Kozy vyprodukují v průměru 700-1100 kg mléka při tučnosti 3,4-3,7 % a obsahu bílkoviny 2,8-3,1 %.

Velkochovy (počet zvířat nad 10 kusů)

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Produkce mléka za laktaci v kg	Obsah bílkoviny v mléce v kg	Věk v měsících pro zařazení do plemnitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemnitby	
				kozli	kozy	kozli	kozy
200	180	800	25	6-7	8-10	45	40

Malochovy (počet zvířat do 10 kusů)

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Produkce mléka za laktaci v kg	Obsah bílkoviny v mléce v kg	Věk v měsících pro zařazení do plemnitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemnitby	
				kozli	kozy	kozli	kozy
200	180	1000	30	6-7	8-10	45	40

Výsledky kontroly užitkovosti (2010 - 2012):

Rok	Počet chovů	Počet koz	Užitkovost				Oplodnění	Plodnost	Odchov
			kg mléka	tuk %	bílkovina %	laktóza %			
2010	107	2223	714	3,07	3,00	4,4	97,9	169,6	146,4
2011	109	2187	688	3,35	3,07	4,4	97,2	176,2	152,0
2012	112	2242	695	3,08	2,98	4,4	95,4	175,7	159,6

Koza hnědá krátkosrstá (H)

Vznik plemene a charakteristika:

Mléčné plemeno koz vyšlechtěné v první polovině 20. století v českých zemích převodným křížením původních strakatých a hnědých rázů koz s dovezenými kozly harzkého plemene z Německa. Kozy jsou klidného temperamentu, středního tělesného rámce obdélníkového tvaru s pevnou konstitucí, středně dlouhými, rovnými končetinami, bezrohé i rohaté. Kohoutková výška v dospělosti je u kozy 60-70 cm, u kozlů je kohoutková výška 70-80 cm. Hmotnost koz v dospělosti je 50-55 kg, kozlů 70-85 kg. Kozy jsou rané, vysoce plodné s dobrou schopností pro zhodnocení krmiv. Kontrola užitkovosti byla započata v roce 1963 včetně zavedení plemenné knihy.

Hlava – dlouhá, v čelní části širší, rovná

Oči – mandlového tvaru, ani zapadlé či vystupující

Uši – středně dlouhé, mírně šikmo vzhůru nesené

Rohy (když se vyskytují) – u obou pohlaví, hrubší, dobře tvarované, pravidelné, směrem od hlavy mírně rozbíhavé. U kozla mohutnější a více rozbíhavé.

Krk – střední délky, štíhlý, výše nasazený, v krajině hrtanu se mohou vyskytovat přívěsky

Trup a končetiny - hrudník je širší a hluboký, hřbet je dobře osvalený, rovný přecházející v mírně sraženou záď, přední a zadní končetiny jsou rovné, střední délky s dobře utvářenými spěnkami

Srst a zbarvení – krátká, jemná, lesklá, dobře přiléhavá, zbarvení je hnědé s úhořím pruhem černé barvy po celé délce hřbetu až po konec ocasu. Existují odstíny červenohnědé až tmavě hnědé barvy. Za ušima je charakteristickým znakem černý trojúhelník, mulec, vnitřek uší, spodek břicha, holeně a paznehty jsou také černé barvy. V hnědém zbarvení se nesmí vyskytovat shluk bílých chlupů.

Vemeno – střední velikosti a délky s dvěma středně dlouhými souměrnými struky, pastruky jsou nepřipustné

Varlata – dvě velká, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl:

Plemeno je vhodné pro individuální i stájový chov (velkochov).

Plemeno se vyznačuje vysokou plodností a vynikající mléčnou užitkovostí. Plodnost se pohybuje okolo 200 %, odchov by měl dosahovat 180 %. Kozy vyprodukují v průměru 700-1100 kg mléka při tučnosti 3,4-3,7 % a obsahu bílkoviny 2,9-3,2 %.

Velkochovy (počet zvířat nad 10 kusů)

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Produkce mléka za laktaci v kg	Obsah bílkoviny v mléce v kg	Věk v měsících pro zařazení do plemnitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemnitby	
				kozli	kozy	kozli	Kozy
200	180	800	25	6 – 7	8 - 10	45	40

Malochovy (počet zvířat do 10 kusů)

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Produkce mléka za laktaci v kg	Obsah bílkoviny v mléce v kg	Věk v měsících pro zařazení do plemnitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemnitby	
				kozli	kozy	kozli	Kozy
200	180	1000	30	6-7	8-10	45	40

Výsledky kontroly užítkovosti (2010 - 2012):

Rok	Počet chovů	Počet koz	Užitkovost				Oplodnění %	Plodnost %	Odchov %
			kg mléka	tuk %	bílkovina %	laktóza %			
2010	105	964	825	3,53	3,13	4,5	98,6	161,8	144,9
2011	107	881	839	3,70	3,14	4,4	97,2	163,9	145,0
2012	97	1045	732	3,34	3,02	4,4	94,4	157,1	144,1

Koza anglonubijská (AN)

Vznik plemene a charakteristika:

Mléčné plemeno vyšlechtěné v 19. století křížením místních anglických koz s orientálními svislouchými plemeny (Chitral Jamnapari a Zaridi). Plemenná kniha byla založena v Anglii v roce 1890.

Plemeno je velkého tělesného rámce s pevnou konstitucí, na vysokých nohách, s typickou klabonosou hlavou a širokýma svislýma ušima. Živá hmotnost kozlů v dospělosti je 90-110 kg, koz 60-80 kg. Kohoutková výška je u koz 80-90 cm, u kozlů 90-110 cm.

Hlava – výrazně klabonosá, krátká, vzdálenost od lícní kosti k nejvyššímu bodu hlavy je stejná jako vzdálenost od mulce k čelistnímu kloubu. Zuby se dotýkají dásně horní čelisti. Mírný předkus by však neměl být penalizován za předpokladu, že zuby samotné nejsou vidět. Předkus a podkus (tolerance 0,5 cm) je vyřazovací vada. V případě rohatých koz by měly být rohy nasazeny široce od sebe, měly by směřovat dozadu a nevybočovat ven.

Oči – střední velikosti, šikmo a široce posazené, mandlový tvar dodává povýšený výraz

Uši – dlouhé, svislé, nízko nasazené, široké a otevřené. Pokud jsou přiloženy k mulci, jejich délka by jej měla přesahovat. Deformace uší se považuje za hrubou až vyřazovací vadu.

Krk – dlouhý a štíhlý, bez přívěsků.

Trup a končetiny – šíje posazená vysoko, plece výrazné, jemně utvářené, plynule přecházející do zbytku těla. Hrudník široký. Hřbet rovný a dlouhý, kříž má být mírně vyšší než kohoutek za předpokladu, že páteř není zakřivená. Přední končetiny rovné, podsazené přímo pod zvířetem, měly by být delší než je hloubka hrudníku. Zadní končetiny rovné. Spěnky jsou rovné a přímé.

Srst – krátká a jemná bez dlouhých chlupů. Barva bílá, smetanová, světle hnědá, kaštanová, černá, případně i strakatá. K barvě a kresbě není při hodnocení exteriéru přihlíženo.

Vemeno – větší, kulaté se širokou základnou, jemné. Poloviny výrazně neodděleny. Struky dlouhé, symetrické, dostatečně daleko od sebe umístěné. Pastruky jsou nepřijatelné.

Varlata – dvě velká, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl:

Plemeno se vyznačuje vysokou plodností a vynikající mléčnou užítkovostí. Plodnost se pohybuje v rozmezí 200-220 %, odchov by měl dosahovat 180 %. Kozy vyprodukují v průměru 1200-1500 kg mléka při vysoké tučnosti 4,7 % (v rozmezí 3,7-5,7 %) a obsahu bílkoviny 3,9 % (v rozpětí 3,7-4,4 %).

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Produkce mléka za laktaci v kg	Obsah bílkoviny v mléce v kg	Věk v měsících pro zařazení do plemenitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemenitby	
				kozli	kozy	kozli	kozy
200	180	1200	40	6-7	8-10	50	45

Rada stanovila na přechodnou dobu kritéria pro přiřazení tříd na základě vlastní mléčné užitkovosti:

Dojivost:

Třída za dojivost	kg mléka	
	I. laktace	II. a další laktace
ER	nad 1001	nad 1101
E	801 - 1000	901 - 1100
I	601 - 800	701 - 900
II	pod 600	pod 700

Obsah bílkoviny:

Třída za bílkovinu	% bílkoviny
ER	nad 4,01
E	3,81 – 4,00
I	3,61 - 3,80
II	pod 3,60

Výsledná tabulka pro hodnocení mléčné užitkovosti anglonubijských koz:

% bílkoviny	kg mléka			
	ER	E	I	II
ER	ER	ER	E	I
E	E	E	I	I
I	E	I	I	I
II	I	I	II	II

Výsledky kontroly užitkovosti (2010 - 2012):

Rok	Počet chovů	Počet koz	Užitkovost				Oplodnění %	Plodnost %	Odchov %
			kg mléka	tuk %	bílkovina %	laktóza %			
2010	7	52	861	4,32	4,01	4,4	83,9	178,6	160,7
2011	14	91	877	4,27	3,87	4,2	93,4	189,0	168,1
2012	30	142	835	4,45	3,79	4,3	85,1	190,8	171,1

Koza sánská (S)

Vznik plemene a charakteristika:

Nejrozšířenější mléčné plemeno na světě. Pochází z oblasti Saanental a Simental ve švýcarském kantonu Bern. Toto plemeno bylo použito pro zušlechťování ostatních dojných plemen koz.

Kozy jsou klidného temperamentu, většího tělesného rámce obdélníkového tvaru s pevnou konstitucí, středně dlouhými, rovnými končetinami, bezrohé i rohaté. Kohoutková výška

v dospělosti je u kozy 75-85 cm, u kozlů je kohoutková výška 90-100 cm. Hmotnost koz v dospělosti je 55-75 kg, kozlů 80-100 kg. Kozy jsou rané, vysoce plodné s dobrou schopností pro zhodnocení krmiv.

Hlava – dlouhá, v čelní části široká, rovná

Oči – mandlového tvaru, ani zapadlé či vystupující

Uši – středně dlouhé, výše šikmo vzhůru nesené

Rohy (když se vyskytují) – u obou pohlaví, hrubší, dobře tvarované, pravidelné, směrem od hlavy mírně rozbíhavé. U kozla mohutnější a více rozbíhavé.

Krk – střední délky, štíhlý, výše nasazený, v krajině hrtanu se mohou se vyskytovat přívěsky

Trup a končetiny - hrudník je širší a hluboký, hřbet je dobře osvalený, rovný, přecházející v s mírně sraženou záď, přední a zadní končetiny jsou rovné, střední délky s dobře utvářenými spěnkami

Srst a zbarvení – krátká, jemná, lesklá, dobře přiléhavá, zbarvení je bílé bez výskytu barevných chlupů

Vemeno – větší délky a šířky s dvěma delšími souměrnými struky, pastruky jsou nepřipustné

Varlata – dvě velká, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl:

Plemeno se vyznačuje vysokou plodností a vynikající mléčnou užitkovostí. Plodnost se pohybuje v rozmezí 200-220 %, odchov by měl dosahovat 180 %. Kozy vyprodukují v průměru 1100-1300 kg mléka při tučnosti 3,4-3,7 % a obsahu bílkoviny 3,1-3,3 %.

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Produkce mléka za laktaci v kg	Obsah bílkoviny v mléce v kg	Věk v měsících pro zařazení do plemnitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemnitby	
				kozli	kozy	kozli	kozy
200	180	1200	35	6-7	8-10	45	40

Rada stanovila na přechodnou dobu kritéria pro přiřazení tříd na základě vlastní mléčné užitkovosti:

Dojivost:

Třída za dojivost	kg mléka	
	I. laktace	II. a další laktace
ER	nad 901	nad 1001
E	701 - 900	801 - 1000
I	501 - 700	601 - 800
II	pod 500	pod 600

Obsah bílkoviny:

Třída za bílkovinu	% bílkoviny
ER	nad 3,10
E	2,91 - 3,09
I	2,71 - 2,90
II	pod 2,70

Výsledná tabulka pro hodnocení mléčné užitkovosti sánských koz:

% bílkoviny	kg mléka			
	ER	E	I	II
ER	ER	E	E	I
E	ER	E	I	I
I	E	I	I	I
II	I	I	II	II

- Poznámka: Plemeno zařazeno do KU od roku 2013.

B. Masná plemena koz

Populace masných plemen bude šlechtěna na masnou užitkovost, dále plodnost a mateřské vlastnosti, zdraví, životnost kůzlat, tělesný rámec, dlouhověkost.

V kontrole užitkovosti se zjišťují a evidují:

I. Reprodukční vlastnosti

Oprávněná osoba zjišťuje a eviduje po ukončení kozlení na základě chovatelské evidence a následně předává ke zpracování do centra PK do 10-ti dnů:

- a) číslo plemenice a její datum narození
- b) datum zapuštění (u skupinového zapuštění datum zahájení a ukončení), pokud je evidované
- c) číslo a číslo ústředního registru kozla - plemeníka
- d) datum porodu, počet živě a mrtvě narozených kůzlat a pohlaví
- e) snadnost porodu bez pomoci (1), nebo jen s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo veterinárního lékaře (3) - nepovinný údaj
- f) zmetání
- g) jalovost
- h) identifikační čísla kůzlat označených známkami ústřední evidence, dle zákona č.154/2000 Sb. a jeho pozdějších změn
- ch) počet odchovaných kůzlat a pohlaví, dále počet hermafroditů a rohatých jedinců
- i) úhyny kůzlat podle pohlaví
- j) datum vyřazení plemenice

Centrum PK nejpozději do 31. 3. následujícího roku vyhodnotí reprodukci u:

1) koz

- a) index plodnosti v %, jako podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k reprodukčnímu věku plemenice
- b) index odchovu v %, jako podíl odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k reprodukčnímu věku plemenice. (*Reprodukční věk plemenice = stáří plemenice – 12 měsíců*).

2) stáda nebo kozlů

- a) oplodnění v % jako podíl plemenic okozlených a zmetalých k počtu plemenic, zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100
- b) plodnost v %, tj. podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k počtu plemenic po porodu
- c) odchov v %, jako počet odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100

- d) intenzita v %, jako počet narozených kůzlat za rok k počtu plemenic základního stáda x 100
- e) výskyt hermafroditních kůzlat v %, jako podíl narozených hermafroditních jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100
- f) výskyt rohatých kůzlat v %, jako podíl narozených rohatých jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100

II. Růstová schopnost

- a) živá hmotnost kůzlat ve 100 ± 30 dnech věku a stanoví se průměrný denní přírůstek (u kůzlat narozených na začátku a konci období kozlení v chovu může být vážení provedeno výjimečně mimo toto období);
- b) živá hmotnost koz a kozlů po hodnocení před zařazením do plemenitby.
Hmotnost všech kategorií se stanoví s přesností na desetinu kg.

Údaje zjišťuje, eviduje oprávněná osoba, která je předá do centra PK do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

III. Jatečná hodnota

Zjišťuje se:

- a) polním testem – slouží pro porovnání výkrmnosti a jatečné hodnoty skupin kůzlat po vybraných otcích (kontrola dědičnosti) či vybraných kombinací křížení (testace hybridů). Rozsah testace určí uznané chovatelské sdružení (SCHOK v ČR). Výkrmnost se hodnotí na základě přírůstku skupiny minimálně 10-ti kůzlat obou pohlaví po jednom plemeníkovi či jedné hybridní kombinaci. Jatečná hodnota se stanoví na skupině minimálně 5-ti kozlíků, přičemž jsou sledovány: jatečná výtěžnost, subjektivní hodnocení zmasilosti a protučnělosti jatečně opracovaných těl (JUT) podle systému SEUROP, podíl kýty v JUT, podíl masa v kýtě, podíl ledvinového loje z hmotnosti JUT a plocha nejdelšího hrudního a bederního svalu za posledním žebrem.
- b) subjektivním hodnocení zmasilosti kůzlat ve věku 70-130 dnů. Při posuzování se přihlíží ke „stupnici kondice“, tj. BCS (BODY CONDITION SCORING). Hodnocení se provádí tlakem plnou dlaní a přihlíží se ke hmatnosti trnových výběžků. Při hodnocení zmasilosti kůzlat se posuzuje i osvalení vnější a vnitřní kýty.

Bodové hodnocení zmasilosti kůzlat (BSC)

1	2	3	4	5
nežádoucí	podprůměrné	průměrné	nadprůměrné	vynikající
mělké osvalení, bez tukové vrstvy	osvalení plné, bez tukové vrstvy	osvalení plné, tenká tuková vrstva	osvalení plné, plná tuková vrstva	osvalení výrazně zaoblené, velmi silná vrstva tuku
- trnové výběžky ostré a vystupující, - jednotlivé příčné výběžky ostré a hmatné	- trnové výběžky ostré a vystupující, - příčné výběžky lehce zaoblené a znatelné při větším tlaku	- trnové výběžky zaoblené a hmatné jen při silném tlaku, - příčné výběžky zcela skryté a hmatné jen při silném tlaku	- trnové výběžky hmatné jen při velmi silném tlaku, - příčné výběžky nehmatné	- výběžky obratlu nehmatné

c) ultrazvukovým měřením – měří se hloubka hřbetních svalů a tloušťka vrstvy podkožního tuku a kůže za posledním žebrem v milimetrech u kůzlat ve věku 70-130 dnů, zároveň se zjišťováním živé hmotnosti (u kůzlat narozených na začátku a konci období kozlení v chovu může být měření výjimečně provedeno mimo toto období). Měření je prováděno dle metodiky schválené radou plemenných knih koz, a to v chovech s produkcí plemenných kozlů a počtem alespoň 15 kůzlat v ročníku.

Údaje zjišťuje a eviduje oprávněná osoba. Zjištěné údaje předává oprávněná osoba do centra PK do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

Rozhodujícím selekčním kritériem jsou zjištěné údaje z kontroly užítkovosti. Na základě zjištěných údajů vlastní užítkovosti, zvířata získávají třídu za vlastní užítkovost (ER, E, I, II). Třídy za vlastní užítkovost budou zveřejněné uznaným chovatelským sdružením do 31. 3. následujícího roku.

IV. Zevnějšek

Hodnotí se:

1. plemenný a užítkový typ
2. pohlavní výraz
3. celkový vývin, harmonie tělesné stavby, konstituce

Hodnocení zevnějšku u kozlů provádí příslušný hodnotitel uznaného chovatelského sdružení, který zaznamená do klasifikačního katalogu výsledek hodnocení, který stvrzuje svým podpisem.

Klasifikační katalog obsahuje: datum a místo konání, identifikační číslo zvířete, datum narození, plemennou příslušnost, údaje o původu, jméno a příjmení chovatele, trvalý pobyt nebo sídlo chovatele, jméno a příjmení majitele, údaje o plemenné hodnotě a živé hmotnosti zvířete.

Hodnocení zevnějšku u koz provádí oprávněná osoba, která do klasifikačních katalogů zaznamená výsledek hodnocení.

Klasifikační katalog s výsledky hodnocení se předává do centra PK do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

V. Plemena a chovné cíle:

Koza búrská (BU)

Vznik plemene a charakteristika:

Masné rohaté plemeno s velmi dobrou mléčností a plodností. Bylo vyšlechtěno ve 40. letech minulého století v Jihoafrické republice křížením místních koz s plemenem bantu, kašmírovou kozou a pravděpodobně i s některými evropskými a indickými plemeny.

Kozy jsou většího tělesného rámce s výborným osvalením a pevnou konstitucí. Kohoutková výška v dospělosti je u kozy 50-60 cm, u kozlů je kohoutková výška 70-80 cm. Hmotnost koz v dospělosti je 55-75 kg, kozlů 90-130 kg.

Hlava – mohutná s výrazným čelem a výrazným klabonosem

Oči – hnědé, mandlového tvaru, ani zapadlé či vystupující (modré zbarvení očí je vyřazovací znak)

Uši – středně dlouhé, široké, svislé bez jakýchkoli srůstů

Rohy – u obou pohlaví, hrubší, dobře tvarované, zahnuté do zadu v linii krku, neměly by však

těsně přiléhat ke krku a ani vybočovat

Krk – střední délky, silný

Trup a končetiny – trup je středně dlouhý s dobře utvářenými zmasilými plecemi a kýtami, hrudník je široký a hluboký, hřbet je zmasilý, mírně prohnutý, přecházející v mírně sraženou záď, přední a zadní končetiny jsou rovné střední délky, svalnaté s dobře utvářenými spenkami

Srst a zbarvení – srst je krátká, jemná, lesklá, kůže je volná, zbarvení hlavy je červenohnědé s bílou pravidelně utvářenou lysinou, uši a krk jsou zbarvené červenohnědě, ostatní zbarvení těla je bílé.

Vemeno – střední velikosti, pravidelně utvářené, prostorné, dobře připevněné s dostatečně vzdálenými dvěma struky, pastruky nejsou vyřazovacím znakem

Varlata – dvě velká, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl:

Plemeno je vhodné pro křížení s dojnými plemeny koz na zkvalitnění zmasilosti kůzlat.

Přírůstek kůzlat ve 100 dnech věku by měly dosahovat kolem 200 g/den.

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Hmotnost kůzlat ve 100 dnech v kg		Věk v měsících pro zařazení do plemnitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemnitby	
		Kozlíci	kozičky	kozli	kozy	kozli	kozy
180	160	25	23	nad 12	nad 12	50	45

Hodnocení užítkovosti:

Reprodukce – index plodnosti v %

větší než 180 % ER

160 – 179 % E

140 – 159 % I.

menší než 139 % II.

Masná užítkovost – dle přírůstku ve 100 ± 30 dnech v g

- dle subjektivního hodnocení zmasilosti ve 100 ± 30 dnech (kýty, hřbetu, plece hmatem) pětibodovou stupnicí.

	Přírůstek – jedináčci v g		Přírůstek – dvojčata a četnější v g		Zmasilost
ER	220 a více	200 a více	190 a více	180 a více	5
E	200 – 219	181 – 199	171 – 189	161 – 179	4
I.	181 – 199	161 – 180	151 – 170	141 – 160	3
II.	180 a méně	160 a méně	150 a méně	140 a méně	2

Hodnocení zmasilosti 1 – zvíře vyřazeno.

Třída za vlastní užítkovost

Přírůstek – masná užít.	Reprodukce			
	ER	E	I.	II.
ER	ER	ER	E	I.
E	E	E	I.	II.
I.	E	I.	I.	Vyř.
II.	I.	II.	Vyř.	Vyř.

Výsledky kontroly užítkovosti (2010 - 2012):

Rok	Počet chovů	Počet koz	Přírůstek g	Oplodnění %	Plodnost %	Odchov %
2010	33	141	183	99,3	195,2	163,7
2011	36	178	182	97,8	193,3	160,7
2012	39	207	184	99,0	201,9	155,1

C. Kombinovaná plemena koz

Populace kombinovaných plemen bude šlechtěna na mléčnou a masnou užítkovost, dále plodnost a mateřské vlastnosti, zdraví, životnost kůzlat, tělesný rámec, dlouhověkost.

V kontrole užítkovosti se zjišťují a evidují:

I. Reprodukční vlastnost

Oprávněná osoba zjišťuje a eviduje po ukončení kozlení na základě chovatelské evidence a následně předává ke zpracování do centra PK do 10-ti dnů:

- a) číslo plemence a její datum narození
- b) datum zapuštění (u skupinového zapuštění datum zahájení a ukončení), pokud je evidované
- c) číslo a číslo ústředního registru kozla - plemeníka
- d) datum porodu, počet živě a mrtvě narozených kůzlat a pohlaví
- e) snadnost porodu bez pomoci (1), nebo jen s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo veterinárního lékaře (3) - nepovinný údaj
- f) zmetání
- g) jalovost
- h) identifikační čísla kůzlat označených známkami ústřední evidence, dle zákona č.154/2000 Sb. a jeho pozdějších změn
- ch) počet odchovaných kůzlat a pohlaví, dále počet hermafroditů a rohatých jedinců
- i) úhyny kůzlat podle pohlaví
- j) datum vyřazení plemence

Centrum PK nejpozději do 31. 3. následujícího roku vyhodnotí reprodukci u:

1) koz

- a) index plodnosti v %, jako podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k reprodukčnímu věku plemence
- b) index odchovu v %, jako podíl odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k reprodukčnímu věku plemence. (*Reprodukční věk plemence = stáří plemence – 12 měsíců*)

2) stáda nebo kozlů

- a) oplodnění v % jako podíl plemenic okozlených a zmetalých k počtu plemenic, zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100
- b) plodnost v %, tj. podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k počtu plemenic po porodu
- c) odchov v %, jako počet odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100
- d) intenzita v %, jako počet narozených kůzlat za rok k počtu plemenic základního stáda x 100

e) výskyt hermafroditních kůzlat v %, jako podíl narozených hermafroditních jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100

f) výskyt rohatých kůzlat v %, jako podíl narozených rohatých jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100

II. Růstová schopnost

a) živá hmotnost kůzlat ve 100 ± 30 dnech věku a stanoví se průměrný denní přírůstek (u kůzlat narozených na začátku a konci období kozlení v chovu může být vážení provedeno výjimečně mimo toto období).

b) živá hmotnost koz a kozlů po hodnocení před zařazením do plemenitby.

Hmotnost všech kategorií se stanoví s přesností na desetinu kg.

Údaje zjišťuje, eviduje oprávněná osoba, která je předá do centra PK do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

III. Mléčná užitkovost

Jsou používány postupy dle metodik ICAR v aktuálním znění.

Zjišťuje se:

- nejméně po dobu prvních tří laktací

- metodou AT (test 1x v měsíci – střídavě jeden měsíc z ranního a druhý měsíc z večerního dojení po odstavu kůzlat)

- metodou ET (test 1x v měsíci, v chovech s odchovem kůzlat pod matkami a částečným dojením, střídavě jeden měsíc z ranního a druhý měsíc z večerního dojení po předchozím oddělení kůzlat od matek na 12 hodin)

Hodnotí se:

- **dojivost:**

Celková dojivost je součet produkce mléka za období sání a za období dojení během laktace. Standardní období sání je 40 dní, standardní období dojení je 240 dní, standardní laktační období je 280 dní, počet laktačních dnů se vypočítá od druhého dne po porodu do zaprahnutí (koza se považuje za zaprahlou, když denní nádoj je nižší než 0,2 l).

Produkce mléka za období sání se vypočítá z množství mléka zjištěného při první kontrole krát 40 dnů, produkce mléka za období dojení se vypočítá součtem jednotlivých množství mezi kontrolními dny a produkcí mléka do zaprahnutí (období 15 dnů po poslední kontrole). Ke stanovení množství mezi kontrolami se používá průměru množství mléka dvou hodnocených kontrol a počet dnů mezi nimi.

- množství mléka v l nebo kg se zjistí měřením nebo vážením nadojeného mléka s přesností na 0,1 l nebo 0,1 kg za pomoci měřicího přístroje (trutest, váhy, odměrný válec apod.), k přepočtu l na kg je využíván koeficient 1,032

- první kontrolní den musí být uskutečněn u nekojících koz nejdříve 10. den, nejpozději 30. den po porodu, u kojících koz nejdříve 40. den, nejpozději 70. den po porodu, mezi dvěma po sobě následujícími kontrolními dny je rozpětí 28 - 34 dní

- ze závažných důvodů může být kontrola jedenkrát přerušena - maximálně na 75 dní

- kontrolní období dojení zahrnuje minimálně 6 kontrolních období

- laktace končí posledním kontrolním obdobím, v němž byla koza naposledy měřena + 15 dní.

- **obsah bílkovin, tuku, laktózy, popř. dalších složek**

Údaje zjišťuje oprávněná osoba, která je předá na vyhodnocení do centra PK do 10-ti dnů po skončení dílčích činností.

IV. Zevnějšek

Hodnotí se:

1. plemenný a užitkový typ
2. pohlavní výraz
3. celkový vývin, harmonie tělesné stavby, konstituce
4. morfologické vlastnosti vemene na druhé, případně další laktaci

Hodnocení zevnějšku u kozlů provádí příslušný hodnotitel uznaného chovatelského sdružení, který zaznamená do klasifikačního katalogu výsledek hodnocení, který stvrzuje svým podpisem.

Klasifikační katalog obsahuje: datum a místo konání, identifikační číslo zvířete, datum narození, plemennou příslušnost, údaje o původu, jméno a příjmení chovatele, trvalý pobyt nebo sídlo chovatele, jméno a příjmení majitele, údaje o plemenné hodnotě a živé hmotnosti zvířete.

Hodnocení zevnějšku u koz provádí oprávněná osoba, která do klasifikačních katalogů zaznamená výsledek hodnocení.

Klasifikační katalog s výsledky hodnocení se předává do centra PK do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

V. Plemena a chovné cíle:

Koza walliserská černokrká (W)

Vznik plemene a charakteristika:

Kombinované dlouhosrsté rohaté líbivé plemeno s velmi dobrou mléčností a masnou užitkovostí, později dospívající. Bylo vyšlechtěno ve Švýcarsku v oblasti stejnojmenného kantonu. Je nenáročné a odolné, ideální pro extenzivní pastevní chov v podhorských a horských oblastech.

Charakteristickým znakem je dlouhá srst, přední část těla je černě zbarvena, zadní část bíle. Barvy jsou uprostřed těla ostře odděleny. Kozy jsou většího tělesného rámce s dobrým osvalením a pevnou konstitucí. Kohoutková výška v dospělosti je u kozy 70-75 cm, u kozlů je kohoutková výška 75-85 cm. Hmotnost koz v dospělosti je 50-55 kg, kozlů 65-75 kg.

Hlava – lehčí, ušlechtilá, nepřilíš protáhlá

Oči – hnědé, mandlového tvaru, ani zapadlé či vystupující

Uši – středně dlouhé, vodorovně nesené

Rohy – u obou pohlaví, delší, jemnější, dobře tvarované, směrem od hlavy mírně rozbíhavé

Krk – střední délky, silný

Trup a končetiny – trup je dlouhý s dobře utvářenými zmasilými plecemi a kýtami, hrudník je široký a hluboký, hřbet je zmasilý, rovný, přecházející v mírně sraženou záď, přední a zadní končetiny jsou rovné, střední délky, svalnaté s dobře utvářenými spěnkami

Srst a zbarvení – srst je dlouhá o stejnoměrné jemnosti v celé délce dolů splývající, přední část těla je černě zbarvena, zadní část bíle. Barvy jsou uprostřed těla ostře odděleny. V bílé části nesmějí být černé vlasy, v černé části bílé vlasy.

Vemeno – střední velikosti, pravidelně utvářené, prostorné, dobře připevněné s dostatečně vzdálenými dvěma struky. Pastruky jsou vyřazovacím znakem.

Varlata – dvě velká, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl:

Plemeno se vyznačuje průměrnou plodností, dobrou mléčnou a masnou užitkovostí. Plodnost se pohybuje okolo 150 %, odchov by měl dosahovat 130 %. Přírůstky kůzlat ve 100 dnech věku by měly dosahovat kolem 190 g/den. Kozy vyprodukují za laktaci v průměru 400-500 kg mléka při tučnosti 3,4-3,7 % a obsahu bílkoviny 2,6-3,0 %.

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Hmotnost kůzlat ve 100 dnech v kg		Věk v měsících pro zařazení do plemenitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemenitby		Produkce mléka za laktaci v kg	Obsah bílkoviny v mléce v kg
		kozlíci	kozičky	kozli	kozy	kozli	kozy		
150	130	25	20	nad 12	nad 12	45	40	500	15

Rada stanovila na přechodnou dobu kritéria pro přiřazení tříd na základě vlastní mléčné užitkovosti:

Dojivost:

Třída za dojivost	kg mléka	
	I. laktace	II. a další laktace
ER	nad 401	nad 501
E	301 - 400	401 - 500
I	201 - 300	301 - 400
II	pod 200	pod 300

Třída za bílkovinu	% bílkoviny
ER	nad 2,91
E	2,71 - 2,90
I	2,51 - 2,70
II	pod 2,50

Výsledná tabulka pro hodnocení mléčné užitkovosti walliserských koz:

% bílkoviny	kg mléka			
	ER	E	I	II
ER	ER	E	E	I
E	ER	E	I	I
I	E	I	I	I
II	I	I	II	II

Masná užitkovost – dle přírůstku ve 100 ± 30 dnech v g

- dle subjektivního hodnocení zmasilosti ve 100 ± 30 dnech (kýty, hřbetu, plece hmatem) pětibodovou stupnicí.

	Přírůstek – jedináčci v g		Přírůstek – dvojčata a četnější v g		Zmasilost
ER	200 a více	180 a více	190 a více	170 a více	5
E	180 – 199	161 – 179	171 – 189	151 – 169	4
I.	161 – 179	141 – 160	151 – 170	131 – 150	3
II.	160 a méně	140 a méně	150 a méně	130 a méně	2

Hodnocení zmasilosti 1 – zvíře vyřazeno.

Výsledná tabulka pro hodnocení vlastní užitkovosti walliserských koz:

Masná užit. přírůstek v g	Mléčná užitkovost			
	ER	E	I	II
ER	ER	ER	E	I
E	ER	E	I	I
I	E	I	I	I
II	I	I	II	II

Výsledky kontroly užitkovosti (2010 - 2012):

Rok	Počet chovů	Počet koz	Užitkovost				Oplodnění %	Plodnost %	Odchov %	Přírůstek g
			kg mléka	tuk %	bílkovina %	laktóza %				
2011	1	5	-	-	-	-	100,0	100,0	100,0	139
2012	1	7	378	2,33	3,15	4,7	100,0	114,3	114,3	176

D. Srstnatá plemena koz

Srstnatá plemena budou šlechtěna v pořadí důležitosti na produkci a kvalitu srsti, dále na plodnost a mateřské vlastnosti, zdraví, tělesný rámec, dlouhověkost.

I. Reprodukční vlastnost

Oprávněná osoba zjišťuje a eviduje po ukončení kozlení na základě chovatelské evidence a následně předává ke zpracování do centra PK do 10-ti dnů:

- číslo plemence a její datum narození
- datum zapuštění (u skupinového zapuštění datum zahájení a ukončení), pokud je evidované
- číslo a číslo ústředního registru kozla - plemníka
- datum porodu, počet živě a mrtvě narozených kůzlat a pohlaví
- snadnost porodu bez pomoci (1), nebo jen s minimální pomocí chovatele bez repositione plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo veterinárního lékaře (3) - nepovinný údaj
- zmetání
- jalovost
- identifikační čísla kůzlat označených známkami ústřední evidence, dle zákona č.154/2000 Sb. a jeho pozdějších změn
- počet odchovaných kůzlat a pohlaví, dále počet hermafroditů a rohatých jedinců
- úhyny kůzlat podle pohlaví
- datum vyřazení plemence

Centrum PK nejpozději do 31. 3. následujícího roku vyhodnotí reprodukci u:

I) koz

- index plodnosti v %, jako podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k reprodukčnímu věku plemence

b) index odchovu v %, jako podíl odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k reprodukčnímu věku plemence. (*Reprodukční věk plemence = stáří plemence – 12 měsíců*).

2) stáda nebo kozlů

a) oplodnění v % jako podíl plemenic okozlených a zmetalých k počtu plemenic, zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100

b) plodnost v %, tj. podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k počtu plemenic po porodu

c) odchov v %, jako počet odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100

d) intenzita v %, jako počet narozených kůzlat za rok k počtu plemenic základního stáda x 100

e) výskyt hermafroditních kůzlat v %, jako podíl narozených hermafroditních jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100

f) výskyt rohatých kůzlat v %, jako podíl narozených rohatých jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100.

II. Produkce a kvalita srsti

Sleduje se:

Produkce a kvalita srsti u koz jako množství nastříhané potní srsti po střížce nebo po vyčesávání, bez hrubých nečistot, individuálně vážením za první kontrolní rok (12 měsíců) kvalita srsti se vyjadřuje subjektivním posouzením, stanoví se střední jemnost vlákna a jeho délka.

Údaje zjišťuje a eviduje oprávněná osoba, která předá zjištěné údaje do centra PK do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

Rozhodujícím selekčním kritériem jsou zjištěné údaje z kontroly užitkovosti. Na základě zjištěných údajů vlastní užitkovosti, zvířata získávají třídu za vlastní užitkovost (ER, E, I, II). Třídy za vlastní užitkovost budou zveřejněny uznaným chovatelským sdružením do 31. 3. následujícího roku.

III. Zevnějšek

Hodnotí se:

1. plemenný a užitkový typ
2. pohlavní výraz
3. celkový vývin, harmonie tělesné stavby, konstituce
4. střední jemnost a charakter srsti

Hodnocení zevnějšku u kozlů provádí příslušný hodnotitel uznaného chovatelského sdružení, který zaznamená do klasifikačního katalogu výsledek hodnocení, který stvrzuje svým podpisem.

Klasifikační katalog obsahuje: datum a místo konání, identifikační číslo zvířete, datum narození, plemennou příslušnost, údaje o původu, jméno a příjmení chovatele, trvalý pobyt nebo sídlo chovatele, jméno a příjmení majitele, údaje o plemenné hodnotě a živé hmotnosti zvířete.

Hodnocení zevnějšku u koz provádí oprávněná osoba, která do klasifikačních katalogů zaznamená výsledek hodnocení.

Klasifikační katalog s výsledky hodnocení se předává do centra PK do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

IV. Plemena a chovné cíle:

Koza mohérová /angorská/ (M)

Vznik plemene a charakteristika:

Srstnaté rohaté plemeno pro produkci mohérové srsti (angorské vlny). Bylo vyšlechtěno v přední Asii (Turecku), pravděpodobně se odvozuje od plemene miriz. Srst má vysokou obloučkovitost, vynikající lesk – listrový, bývá dlouhá okolo 30 cm. Stříž se provádí 2x ročně. Rouno tvoří z 80 % polopesíky, 18 % podsada, 2 % pesíky – mrtvé vlasy. Sortiment srsti je C-D/E (30-45 µm). Srst má minimální obsah vlnotuku, pokrývá celé tělo včetně břicha a končetin a na čele tvoří čupřinu.

Kozy jsou malého tělesného rámce s dobrým osvalením a pevnou konstitucí, jsou polyestrické, pozdní s nízkou plodností (105 %) a náročností na odchov kůzlat. Kohoutková výška v dospělosti je u kozy 30-45 cm, u kozlů je kohoutková výška 50-60 cm. Hmotnost koz v dospělosti je 30-35 kg, kozlů 40-45 kg.

Hlava – úzká, malá

Oči – hnědé, mandlového tvaru, ani zapadlé či vystupující

Uši – středně dlouhé, vodorovně nesené

Rohy – u obou pohlaví, hrubé, dlouhé, spirálovitě vzad točené

Krk – kratší délky, středně silný

Trup a končetiny – trup je krátký s dobře utvářenými plecemi a kýty, hrudník je užší a mělký, hřbet je mírně prohnutý, přecházející v mírně sraženou zád', přední a zadní končetiny jsou rovné, kratší délky s dobře utvářenými spěnkami

Srst a zbarvení – srst je dlouhá, obloučkovitá, bílé barvy (mohou se chovat i v barvě hnědé, černé, šedé)

Vemeno – malé velikosti, pravidelně utvářené, prostorné, dobře připevněné s dostatečně vzdálenými dvěma struky, pastruky nejsou vyřazovacím znakem

Varlata – dvě malá, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl:

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Roční produkce srsti v kg		Věk v měsících pro zařazení do plemenitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemenitby	
		kozli	kozy	kozli	kozy	kozli	kozy
130	100	4	3	nad 12	nad 12	40	30

Hodnocení užítkovosti mohérových koz

Reprodukce – index plodnosti v %

větší než 130 %	ER
110 – 129 %	E
90 – 109 %	I.
menší než 89 %	II.

Srst: za první kontrolní rok (do 12 měsíců)

	Délka srsti v cm	Množství srsti v kg	sortiment v μm
ER	12,5 a více	1,9 a více	27 a méně
E	11,5 – 12,4	1,61 – 1,8	27,1 – 30
I.	10,5 – 11,4	1,31 – 1,5	30,1 – 33
II.	10,4 a méně	1,3 a méně	33,1 a více

Třída za vlastní užítkovost

Srst	Reprodukce			
	ER	E	I.	II.
ER	ER	ER	E	I.
E	E	E	I.	II.
I.	E	I.	I.	Vyř.
II.	I.	II.	Vyř.	Vyř.

Výsledky kontroly užítkovosti (2010 - 2012):

Rok	Počet chovů	Počet koz	Přírůstek g	Oplodnění %	Plodnost %	Odchov %	Stříž		
							délka cm	množství kg	sortiment μm
2010	1	27	120	92,6	148,1	48,1	12,5	2,3	28
2011	1	20	120	95,0	135,0	65,0	-	-	-
2012	1	23	120	91,3	134,8	73,9	-	-	-

Koza kašmírová (K)

Vznik plemene a charakteristika:

Srstnaté rohaté plemeno pro produkci kašmírové srsti (kašmíru). Bylo vyšlechtěno ve střední Asii, patří do skupiny středoasijských kašmírových plemen. Ve větším počtu se chová v oblasti Kašmíru, Indii, Tibetu a Mongolsku. Husté rouno je tvořeno polopesíky s jemností 35-50 μm , podsada mohér s jemností 7-20 μm . V průměru se vyčesává 13,5-18,5 μm .

Kozy jsou menšího tělesného rámce s dobrým osvalením a pevnou konstitucí. Kohoutková výška v dospělosti je u kozy 55-60 cm, u kozlů je kohoutková výška 60-70 cm. Hmotnost koz v dospělosti je 35-45 kg, kozlů 55-60 kg.

Hlava – menší, se širším rovným čelem, který může přecházet v mírný klabonos

Oči – hnědé, mandlového tvaru, ani zapadlé či vystupující

Uši – delší, širší, vodorovné až mírně svislé

Rohy – u obou pohlaví, jemnější, delší, mírně spirálovitě vzad točené

Krk – kratší délky, středně silný

Trup a končetiny – trup je kratší s dobře utvářenými plecemi a kýtami, hrudník je středně hluboký, hřbet je rovný, přecházející v mírně sraženou záď, přední a zadní končetiny jsou rovné střední délky s dobře utvářenými spěnkami

Srst a zbarvení – srst kratší, hustá, bílé barvy (mohou se chovat i v barvě černé, hnědé)

Vemeno – malé velikosti, pravidelně utvářené, prostorné, dobře připevněné s dostatečně vzdálenými dvěma struky, pastruky nejsou vyřazovacím znakem

Varlata – dvě malá, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl:

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Roční produkce srsti v kg		Věk v měsících pro zařazení do plemnitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemnitby	
		kozli	kozy	kozli	kozy	kozli	kozy
150	130	0,4	0,3	nad 12	nad 12	45	35

Hodnocení užítkovosti kašmírových koz

Reprodukce – index plodnosti v %

větší než 130 %	ER
110 – 129 %	E
90 – 109 %	I.
menší než 89 %	II.

Srst: za první kontrolní rok (do 12 měsíců)

	Hmotnost podsady v g	Délka podsady v cm	Jemnost v μm
ER	160 a více	5 a více	16,5 a méně
E	110 – 159	4 – 4,9	16,6 – 18,5
I.	70 – 109	3 – 3,9	18,6 – 20,5
II.	69 a méně	2,9 a méně	20,6 a více

Třída za vlastní užítkovost

Srst	Reprodukce			
	ER	E	I.	II.
ER	ER	ER	E	I.
E	E	E	I.	II.
I.	E	I.	I.	Vyř.
II.	I.	II.	Vyř.	Vyř.

Výsledky kontroly užítkovosti (2010 - 2012):

Rok	Počet chovů	Počet koz	Přírůstek g	Oplodnění %	Plodnost %	Odchov %	Stříž		
							délka cm	množství kg	sortiment μm
2010	2	19	-	100,0	157,9	115,8	-	-	-
2011	2	22	-	95,4	163,6	113,6	-	-	-
2012	1	5	-	100,0	160,0	160,0	-	-	-

E. Zakrslá plemena koz

Populace zakrslých plemen bude šlechtěna na plodnost a mateřské vlastnosti, zdraví, životnost kůzlat, tělesný rámec, dlouhověkost.

V kontrole užítkovosti se zjišťují a evidují:

I. Reprodukční vlastnosti

Oprávněná osoba zjišťuje a eviduje po ukončení kozlení na základě chovatelské evidence a následně předává ke zpracování do centra PK do 10-ti dnů:

- a) číslo plemence a její datum narození
- b) datum zapuštění (u skupinového zapouštění datum zahájení a ukončení), pokud je evidované;
- c) číslo a číslo ústředního registru kozla - plemeníka
- d) datum porodu, počet živě a mrtvě narozených kůzlat a pohlaví
- e) snadnost porodu bez pomoci (1), nebo jen s minimální pomocí chovatele bez repozice plodu (2), porod s nutnou pomocí chovatele nebo veterinárního lékaře (3) – nepovinný údaj;
- f) zmetání
- g) jalovost
- h) identifikační čísla kůzlat označených známkami ústřední evidence, dle zákona č.154/2000 Sb. a jeho pozdějších změn
- ch) počet odchovaných kůzlat a pohlaví, dále počet hermafroditů a rohatých jedinců;
- i) úhyny kůzlat podle pohlaví
- j) datum vyřazení plemence

Centrum PK nejpozději do 31. 3. následujícího roku vyhodnotí reprodukci u:

1) koz

- a) index plodnosti v %, jako podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k reprodukčnímu věku plemence
- b) index odchovu v %, jako podíl odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k reprodukčnímu věku plemence. (*Reprodukční věk plemence = stáří plemence – 12 měsíců*).

2) stáda nebo kozlů

- a) oplodnění v % jako podíl plemenic okozlených a zmetalých k počtu plemenic, zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100
- b) plodnost v %, tj. podíl živě a mrtvě narozených kůzlat k počtu plemenic po porodu;
- c) odchov v %, jako počet odchovaných kůzlat do 40 dnů věku k počtu plemenic zařazených do reprodukce na začátku připouštěcího období x 100
- d) intenzita v %, jako počet narozených kůzlat za rok k počtu plemenic základního stáda x 100
- e) výskyt hermafroditních kůzlat v %, jako podíl narozených hermafroditních jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100
- f) výskyt rohatých kůzlat v %, jako podíl narozených rohatých jedinců k počtu všech narozených kůzlat x 100.

II. Růstová schopnost

- a) živá hmotnost kůzlat ve 70 ± 10 dnech věku a stanoví se průměrný denní přírůstek (u kůzlat narozených na začátku a konci období kozlení v chovu může být vážení provedeno výjimečně mimo toto období).
- b) živá hmotnost koz a kozlů po hodnocení před zařazením do plemenitby.
Hmotnost všech kategorií se stanoví s přesností na desetinu kg.
Údaje zjišťuje, eviduje oprávněná osoba, která je předá do centra PK do 10-ti dnů po skončení jednotlivých dílčích činností.

III. Zevnějšek

Hodnotí se:

1. plemenný a užitkový typ
2. pohlavní výraz
3. celkový vývin, harmonie tělesné stavby, konstituce

Hodnocení zevnějšku u kozlů provádí příslušný hodnotitel uznaného chovatelského sdružení, který zaznamená do klasifikačního katalogu výsledek hodnocení, který stvrzuje svým podpisem.

Klasifikační katalog obsahuje: datum a místo konání, identifikační číslo zvířete, datum narození, plemennou příslušnost, údaje o původu, jméno a příjmení chovatele, trvalý pobyt nebo sídlo chovatele, jméno a příjmení majitele, údaje o plemenné hodnotě a živé hmotnosti zvířete.

Hodnocení zevnějšku u koz provádí oprávněná osoba, která do klasifikačních katalogů zaznamená výsledek hodnocení.

Klasifikační katalog s výsledky hodnocení se předává do centra PK do 10-ti dnů po provedeném hodnocení.

IV. Plemena a chovné cíle:

Zakrslá koza (ZK – holandský typ)

Vznik plemene a charakteristika:

Zájmové plemeno koz vyšlechtěné v II. polovině 20. století v Holandsku. Kozy jsou klidného temperamentu, malého obdélníkového tělesného rámce s pevnou konstitucí, krátkýma rovnýma nohama, rohaté. Kohoutková výška v dospělosti je u kozy 40-50 cm, u kozlů je kohoutková výška 50-60 cm. Hmotnost koz v dospělosti je do 25 kg, kozlů do 40 kg.

Hlava - suchá, rovná, bez výrazného prohnutí

Oči – mandlového tvaru, ani zapadlé či vystupující

Uši – mírně šikmo vzhůru nesené

Rohy – u obou pohlaví, jemné, dobře tvarované, pravidelné, směrem od hlavy mírně rozbíhavé. U kozla mohutnější a více rozbíhavé.

Krk – střední délky, štíhlý, vysoko nasazený, mohou se vyskytovat přívěsky

Trup a končetiny - u koz je hloubka trupu 48 % kohoutkové výšky a šířka těla je 28 % délky těla, ideální délka těla by měla být 114 až 120 % kohoutkové výšky u koz, u kozlů je hloubka trupu 49 % a délka těla je 110 % kohoutkové výšky, šířka těla je pak 27 % délky těla, plece jsou jemné dobře utvářené, plynule přecházející do zbytku těla, hřbet je rovný až mírně prohnutý, dobře osvalený, přední a zadní končetiny jsou rovné s dobře utvářenými spěnkami

Srst a zbarvení – krátká, jemná, lesklá, dobře přiléhavá, na hřbetě může být mírně delší, zbarvení je v různých barevných rázech od jednobarevného po třibarevné v libovolných barevných kombinacích

Vemeno – střední velikosti a délky, dva souměrné struky, pastruky jsou přípustné

Varlata – dvě středně velká, souměrná s úměrně tvarovaným žlábkem na vrcholu šourku

Chovný cíl

Chovným cílem tohoto plemene je zajištění druhové stability a genové rozmanitosti. Jedinečnost jeho původních vlastností a znaků je možné uchovat pouze zabezpečením kvalitního genofundu a dostatečné diverzifikace. Pečlivou chovatelskou selekcí je nutné zajistit dostatečnou variabilitu genofundu pro zdravý a kvalitní vývoj plemene spolu s udržením jeho charakteristických vlastností

Plodnost na okozlenou kozu v %	Odchov kůzlat v %	Hmotnost kůzlat ve 70 dnech v kg		Věk v měsících pro zařazení do plemenitby		Živá hmotnost v kg při zařazení do plemenitby	
		kozlíci	kozičky	kozli	kozy	kozli	kozy
200	180	8	7	nad 6	nad 7	13	11

Reprodukce – index plodnosti v %

více než 180 %	ER
160 – 179 %	E
140 – 159 %	I.
menší než 139 %	II.

Masná užitkovost – dle přírůstku ve 70 ± 10 dnech v g

- dle subjektivního hodnocení zmasilosti ve 70 ± 10 dnech (kýty, hřbetu, plece hmatem) pětibodovou stupnicí.

	Přírůstek – jedináčci v g		Přírůstek – dvojčata a četnější v g		Zmasilost
ER	110 – 125	100 - 115	100 - 125	90 – 115	5
E	91 – 109	81 – 99	81 – 99	71 – 89	4
I.	71 – 90	61 – 80	61 – 80	51 – 70	3
II.	126 více, 80 méně	116 více, 60 méně	126 více, 60 méně	116 více, 50 méně	2

Hodnocení zmasilosti 1 – zvíře vyřazeno.

Výsledná tabulka pro hodnocení užitkovosti:

Index plodnosti %	Přírůstek v g			
	ER	E	I	II
ER	ER	ER	E	I
E	E	E	I	I
I	E	I	I	I
II	I	I	II	II

Výsledky kontroly užitkovosti (2010 - 2012):

Rok	Počet chovů	Počet koz	Přírůstek g	Oplodnění %	Plodnost %	Odchov %
2010	1	8	77	100,0	212,5	112,5
2011	1	5	82	100,0	200,0	180,0
2012	2	8	85	100,0	175,0	137,5

F. Předávání dat do centra PK

Program kontroly užitkovosti (KU) se zjišťuje na třech úrovních činnosti:

- chovatel
- oprávněná osoba
- uznané chovatelské sdružení (plemenná kniha)

Zjištěné údaje po skončení etapy činností (např. kození) oprávněná osoba předá do 10-ti dnů ke zpracování PK.

Výsledky kontroly užítkovosti jsou zpracovány a zveřejněny do 31. 3. následujícího roku.

G. Matky plemenných kozlů

Za matky plemenných kozlů mohou být vybrány jen ty kozy, které splnily stanovená kritéria uznaného chovatelského sdružení (určuje Rada PKK) pro každý chovatelský rok.

H. Otcové plemenných kozlů

Za otce plemenných kozlů mohou být vybráni pouze ti kozli, kteří splnili stanovená kritéria uznaného chovatelského sdružení (určuje Rada PKK) pro každý chovatelský rok a mají přiděleno číslo ústředního registru kozla - plemeníka.

CH. Hodnocení exteriéru plemenných zvířat

Hodnocení exteriéru plemenných zvířat probíhá na určených přehlídkách (nákupních trzích), v ojedinělých případech ve stájích chovatelů. Výsledky hodnocení jsou zaznamenávány do klasifikačních katalogů. Každá oprávněná osoba odpovídá ve svém regionu za to, že se na tyto přehlídky dostanou pouze zvířata, která prošla předvýběry. Při předvýběrech se vyřadí zvířata se zjevnými exteriérovými vadami (hermafrodit, atrofie varlat u kozlů, slabý tělesný vývin, poruchy stavby kostry – předkus, podkus, velmi měkké spěnky, odlišnost ve zbarvení srsti atd.).

Hodnocení zvířat dojených, kombinovaných a zakrslých plemen koz lze provádět v minimálním věku 5 měsíců. Masná a srstnatá plemena se hodnotí ve stáří nad 12 měsíců věku. Minimální hmotnost zvířat pro dané plemeno stanovuje začátkem každého roku Rada PKK. Zvířata po převzetí na přehlídku budou zvážena na elektronické váze, tím se zaručí nejvyšší míra objektivnosti.

U každého zvířete se subjektivně hodnotí:

- a) plemenný a užitkový typ, celkový vývin a tělesná stavba
- b) hlava a krk
- c) trup
- d) končetiny
- e) pohlavní orgány, tvarové vlastnosti vemene
- f) pohlavní výraz
- g) připravenost zvířete na hodnocení

Hodnocení bude prováděno pětibodovým systémem:

Hodnocení	Počet bodů	Třída za zevnějšek
Vynikající	5 bodů	ER
Nadprůměrný	4 body	E
Průměrný	3 body	I
Podprůměrný	2 body	II
Nedostatečný, atypický, nežádoucí, apod.	1 bod	Vyřazen

Výsledná třída hodnoceného zvířete se skládá ze třídy za vlastní užitkovost a třídy za zevnějšek:

(tabulka pro dojená, kombinovaná, masná a srstnatá plemena)

<i>Třída za VU</i>	TŘÍDA ZA ZEVNĚJŠEK			
	ER	E	I	II
	VÝSLEDNÁ TŘÍDA			
ER	ER	EA	EB	IA
E	EA	EB	IA	IB
I	EB	IA	IB	II
II	IA	IB	II	BT

(tabulka pro zakrslá plemena)

<i>Třída za VU</i>	TŘÍDA ZA ZEVNĚJŠEK			
	ER	E	I	II
	VÝSLEDNÁ TŘÍDA			
ER	ER	EA	EB	IA
E	ER	EA	IA	IB
I	EA	EB	IA	IB
II	EB	IA	IB	II

I. Šlechtitelské chovy koz

Hodnocení a uznávání šlechtitelských chovů (dále ŠCH) koz přísluší dle zákona o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat č. 154/2000 Sb. a jeho dalších úprav, uznanému chovatelskému sdružení – Svazu chovatelů ovcí a koz v ČR.

Účel a poslání ŠCH:

Účelem ŠCH je vytvářet prošlechtěnou populaci uznaných plemen koz v ČR. Základní metodou šlechtění je čistokrevná plemenitba, případně zušlechťovací křížení s fylogeneticky příbuznými plemeny schválené uznaným chovatelským sdružením. ŠCH jsou součástí genových rezerv plemene.

Hlavním posláním ŠCH je produkce samčího a samičího plemenného materiálu pro ostatní chovy.

Podmínky pro uznání ŠCH:

- chované plemeno je registrováno v příslušné plemenné knize, všechna zvířata v chovu jsou zapsaná v hlavním oddíle plemenné knihy, minimální počet kusů je deset koz (plemenic) v chovu
- nejméně tři kontrolní období se v chovu provádí kontrola užitkovosti v rozsahu šlechtitelského programu pro dané plemeno (zajišťuje oprávněná osoba)
- obrat základního stáda je zajišťován zpravidla z vlastního odchovu
- zdravotní stav zvířat a chovatelské podmínky vyhovují platným veterinárním předpisům
- chovatel je způsobilý vést požadovanou evidenci
- chov musí vykazovat po dobu tří chovných roků nadprůměrné výsledky v kontrole užitkovosti pro dané plemeno a produkovat plemenný materiál (kozy i kozly)

Uznávací řízení:

- a) o uznání žádá chovatel písemně příslušné chovatelské sdružení - SCHOK v ČR
- b) společně s oprávněnou osobou zajišťující kontrolu užitkovosti a v chovu, vypracuje materiál obsahující hodnocení stáda dle vlastní užitkovosti, věkové skladby a produkci plemenného materiálu.
- c) příslušná Krajská veterinární správa dokládá veterinární osvědčení o zdravotní situaci v chovu
- d) na základě žádosti Rada plemenné knihy koz SCHOK v ČR jmenuje komisi pro uznání chovu, která je minimálně tříčlenná. Předmětem uznávacího řízení je posouzení plemenného a užitkového typu zvířat, užitkovosti zvířat, chovatelských podmínek, programu šlechtění a zdravotního stavu zvířat. O průběhu uznávacího řízení se pořizuje stručný zápis ve dvojím vyhotovení, obsahující závěry řízení. Zápis se zakládá u chovatele a uznaného chovatelského sdružení, v případě uznání chovu za ŠCH získává chovatel od SCHOK v ČR certifikát – statut ŠCH.
- e) certifikát (statut ŠCH) se vydává na dobu 10 let, funkčnost chovu se prověřuje dle každoročních výsledků kontroly užitkovosti
- f) uznávací řízení probíhá v plném rozsahu na náklady chovatele

Zrušení ŠCH:

Uznané chovatelské sdružení zruší ŠCH v případě, když chov neplní úkoly vyplývající z poslání ŠCH, nedodržuje stanovený šlechtitelský program, zvířata neodpovídají stanovenému standardu a nejsou-li v chovu dodržovány veterinární nařízení dané metodikou kontroly zdraví.

Zrušení ŠCH může navrhovat oprávněná osoba nebo příslušná KVS.

V případě neuznání nebo zrušení ŠCH se může chovatel vůči rozhodnutí odvolat, a to k Radě PKK, které do 30 dnů je povinna se k tomuto vyjádřit.

J. Využití umělé inseminace

Šlechtitelský pokrok se do budoucna neobejde u některých špičkových chovů bez využití umělé inseminace. Na základě současného poznání lze úspěšně použít jak umělé inseminace čerstvým semenem, tak především semenem zmrazeným - laparoskopicky, případně embryotransferu.

K. Účast chovatelů na výstavách

Součástí šlechtitelské činnosti je dobrovolná účast chovatelů se svými zvířaty na celostátních a regionálních výstavách. Výběr chovatelů, plemen a počet zvířat stanoví Rada plemenných knih koz. Výstavy a přehlídky koz jsou veřejnou příležitostí prezentace úrovně šlechtitelské práce chovu, plemene a výsledků kontroly užitkovosti.

L. Zdravotní stav

Podmínkou zápisu zvířat do plemenné knihy je pravidelné provádění kontroly zdraví zvířat základního stáda v souladu s metodikou kontroly zdraví zvířat vyhlášenou každoročně SVS MZe ČR.

M. Účinnost programu

Při realizaci šlechtitelských programů bude respektována zásada rovnosti zúčastněných chovatelů.

Projednáno a schváleno na jednání Rady Plemenné knihy koz Svazu chovatelů ovcí a koz v ČR dne 6. 2. 2013.

Šlechtitelský program schválilo předsednictvo SCHOK v ČR na svém zasedání 1. 6. 2013.

Ing. Vít Mareš
předseda Svazu